# Zelení v EU jsou naprostí kazisvěti. Nikdo neví, co šíleného se jim v hlavě vylíhne příště. Šichtařová to nevidí dobře

- CZ24 News | 6. září 2021

**EU: Oznámení Evropské komise, že očekávání spotřebitelské inflace v eurozóně v srpnu roste na 31,1 bodu z 30,0 bodu za červenec, je varovné v tom, že inflační očekávání mají značně sebenaplňující potenciál. „Jakmile lidé začnou počítat s tím, že inflace se usadí v ekonomice na delší čas, začnou podnikatelé automaticky preventivně zdražovat své ceníky, aby růst cen ‚předběhli' a nebyli těmi posledními, kdo zdraží. A tím se předpoklad růstu cenové hladiny začne naplňovat," vysvětluje Markéta Šichtařová, proč se inflace v eurozóně zabydluje asi jako dočasná okupační sovětská vojska.**

**Národní rozpočtová rada ve své červnové zprávě upozorňovala, že dosažení dluhové brzdy ve výši 55 procent hrubého domácího produktu, po jejímž překonání musí vláda předložit návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu a fondů, hrozí v roce 2024. Tento čtvrtek však zveřejnila pravidelnou čtvrtletní zprávu o stavu veřejných financí a podle ní by k tomu mělo dojít o dva až tři roky později. Co tak zásadního se za těch pár měsíců stalo? Nebo byly ty minulé projekce chybné? Nemůže být chybná ta aktuální? Neztrácí tím NRR na věrohodnosti?**

Rozpočtová rada vlády by naopak ztrácela na důvěryhodnosti, kdyby planě strašila ve snaze vládu nebo veřejné mínění někam natlačit. Vzpomeňme, jak sami statistici nedokázali dlouho určit, jak se vlastně vyvíjí HDP v době koronakrize. Takže pokud – například – Rada vychází z nepřesných údajů o HDP, těžko může budoucí HDP prognózovat, takže také může těžko říct, jak se bude vyvíjet poměr dluhu k HDP… A tak dál. Prognóza je prostě odhad budoucnosti, nikoliv popis budoucnosti, a to ještě natolik přesný odhad, jak přesná máme k dispozici čísla o minulosti. Stačí, aby vláda rozhodla o nějakém lockdownu, a všechno je úplně jinak.

My bychom si z toho neměli brát to, nakolik se Rada strefila v prognóze, že dluhové brzdy dosáhneme za dva nebo čtyři roky, ale to, že v srpnu byl dosažen nejhorší srpnový výsledek státního rozpočtu za dobu existence České republiky. To samo o sobě ukazuje, že veřejné finance jsou na tom bídně.

**Česká národní banka zpřísnila podmínky fungování finančních domů v tuzemsku a podruhé v letošním roce přistoupila ke zvýšení sazby u takzvané proticyklické kapitálové rezervy, konkrétně o půl procentního bodu na 1,5 procenta. Dosáhne ČNB tím, že banky a úvěrové instituce budou muset odkládat stranou další miliardy navíc na ochranu před případnými problémy na trhu, ochlazení „přehřátého" hypotečního trhu?**

Ona teď ČNB horko těžko hasí požár, který sama rozpoutala už hodně dávno, první zárodky byly položeny už v době intervencí proti české koruně – už tehdy byly úrokové sazby vychýleny z jakési „normality" a hypotéční trh se začal přehřívat. Snahy o jeho zchlazení jsou sice dobré, lepší než nic, ale budou fungovat jenom okrajově. V situaci, kdy se lidé bojí inflace, prostě budou do nemovitostí investovat, i když jsou již přehřáté.

**Rozbití dodavatelských řetězců v důsledku pandemie, oživení globální ekonomiky i**

**zdražování ropy a energií jsou prý hlavní příčiny toho, že spotřebitelské ceny nyní rostou rychlejším tempem než v posledních letech. Guvernér České národní banky Jiří Rusnok v rozhovoru pro Lidovky.cz ale uvádí, že zdražování je úplně normální, a hysterie kvůli tomu není namístě. I když sám očekává, že tu s námi inflace bude v souvislosti s oživením ekonomiky o něco déle, máme jeho chlácholivá slova opravdu brát tak, že se vlastně ani moc neděje?**

Tento týden se ukázalo, že německý takzvaný harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP) podle zatím předběžných údajů v srpnu meziročně vzrostl o 3,4 procenta a meziměsíčně o 0,1 procenta. O měsíc dřív byl meziročně vyšší o 3,1 procenta. Neboli inflace zrychluje. Možná ještě horší zprávou je, že nejen že ceny rostou aktuálně, ale tento růst se zabudovává i do inflačních očekávání. To je dost zásadní zjištění. Konkrétně Evropská komise v pátek oznámila, že očekávání spotřebitelské **inflace** v eurozóně v srpnu roste na 31,1 bodu z 30,0 bodu za červenec. A tady pozor – inflační očekávání mají značně sebenaplňující potenciál.

Co tím mám na mysli? Tenhle sebenaplňující potenciál je v ekonomii celkem známou věcí. Dobře představitelný je třeba v případě runů na banky. Představme si, že se z nějakého důvodu rozšíří na trhu fáma, že nějaká banka je zralá na bankrot. Co udělá prozíravý střadatel? Ihned poběží své úspory vybrat. Co na tom, že banka je naprosto zdravá a zisková? Většina lidí bude uvažovat tak, že na každém šprochu pravdy trochu a co kdyby náhodou…? Klienti tak vezmou banku útokem. Protože ale banky na svých pobočkách nemívají tolik hotovosti, velmi brzy přestanou být pobočky schopné vklady vyplácet. Začne se šířit nová zpráva, tentokrát už pravdivá, že banka zavírá pobočky, protože není schopna vyplácet klienty. Další se proto rychle začnou o své peníze hlásit. A tak i taková zcela nepravdivá fáma má potenciál zdravou banku zbourat.

Druhým dobrým příkladem je přivolávání recese. Jakmile se lidé začnou bát budoucnosti, klesne jejich důvěra v zářné zítřky, začnou šetřit, firmy začnou omezovat výrobu a preventivně propouštět – a hospodářské zpomalení skutečně přijde.

A přesně tak to funguje i u inflace. A jsme doma. Jakmile lidé začnou počítat s tím, že inflace se usadí v ekonomice na delší čas, nejen přechodně, podnikatelé začnou automaticky preventivně zdražovat své ceníky, aby růst cen „předběhli“ a nebyli těmi posledními, kdo zdraží. A tím se předpoklad růstu cenové hladiny začne naplňovat.

Centrální bankéři mají v popisu práce hlídat cenovou hladinu. Musejí se tedy postarat i o to, aby nerostla inflační očekávání. Oni tedy nemají moc na výběr – musejí říkat, že inflace globálně není důsledkem tisku peněz a že je jen přechodná. Pokud by totiž přiznali, co stejně musí dobře vědět, že jde o inflaci dlouhodobou, růst cen by kvůli zabudování inflačních očekávání ještě zrychlil.

Takže pokud řekneme, že v eurozóně rostou inflační očekávání, v podstatě tím skoro automaticky mezi řádky také říkáme, že inflace se v eurozóně zabydluje asi jako dočasná okupační sovětská vojska.

**Šéf automobilky Škoda Auto Thomas Schäfer ohlásil konec Fabie Combi. Krátce nato dal průchod svému rozhořčení, když označil za šílené zdražení, k němuž bude muset dojít v důsledku zavedení chystané emisní normy Euro 7. Cena Fabie vzroste nejméně o šest tisíc eur, čímž by se její cena přiblížila půlmilionu korun. Podle Schäfera by pak výroba aut třídy Fabie přestávala dávat automobilkám ekonomický smysl. Pokud se hrozba zavedení Euro 7 naplní, jaká bude budoucnost nejen těch, co byli na vozech ceny Fabie závislí, ale i tahouna české ekonomiky, mladoboleslavské Škody?**

Tuhle otázku si klademe všichni, ale neexistuje pro ni, bohužel, ekonomická odpověď. Kdyby totiž u

nás existoval čistý trh, automobilky by prostě tyto levnější vozy vyráběly dál, neexistoval by žádný problém se zdražováním. To jen ona nesmyslná ekonomická regulace způsobí, že auta budou pro chudé lidi nedosažitelná.

Politici to opět mysleli sociálně, a dopadlo to totálně antisociálně – jako vždy. A protože nedokážu říct, co se jim v hlavách dál vylíhne – není to věc logiky, nýbrž šílené ideologie – nelze ani říct, jaký bude osud automobilového průmyslu. Tuším ale, že dobré to nebude; Zelení v Evropském parlamentu jsou naprostí kazisvěti.

**Evropský komisař pro vnitřní trh Thierry Breton varuje před urychleným odchodem od jaderné energetiky, protože bez ní prý není možné dosáhnout klimatických cílů do roku 2050. Zatímco v jeho zemi – Francii – představuje jádro 70 procent veškerých energetických zdrojů, v Německu do konce příštího roku odpojí veškeré jaderné zdroje. Obstojí v tomto střetu dvou evropských velmocí jádro do budoucna? A není sázka Německa na fosilní zemní plyn, který se do EU dováží z velké části z Ruska, a energii ze slunce a větru, jak prosazují zástupci Zelených v Berlíně i v Bruselu, z vícero důvodů riskantní?**

Nejde vyrobit něco z ničeho, nejde vyrobit energii bez rizik. Někdo vidí větší rizika v ruském plynu, někdo zase v jádru. A teď se dvojí ideologové do krve porafají, co je rizikovější a „špinavější“. Přitom ani jedno není černobílé. Ruský plyn má geopolitická rizika. Vítr a slunce má rizika v nestabilitě a v nárazovém zatížení přenosové soustavy i ve větším riziku blackoutů. Kalifornie by mohla vyprávět. Jádro má rizika à la Fukušima nebo Černobyl. Prostě neexistuje řešení bez mínusů, jen s plusy. A každý, kdo tvrdí, že jedno je dobré, a druhé špatné, je zaslepený a naivní. Smysl dává přirozeně vše kombinovat. Já osobně proti jádru nic nemám.

**Za pět týdnů se uskuteční volby a CNN Prima News přinesly ve středu první velkou debatu horké fáze kampaně. Zúčastnili se jí předsedové čtyř hlavních parlamentních stran, z nichž dva byli kandidáti na premiéra – Andrej Babiš a Ivan Bartoš. Chyběl však třetí uchazeč o premiérský post, Petr Fiala; koalici SPOLU totiž zastupoval předseda lidovců Marian Jurečka. Myslíte, že se může předsedovi ODS ta hra na schovávanou před voliči vyplatit, že si řeknou, že by mohl být menším zlem než jeho dva konkurenti, kteří se ve svých vystoupeních určitě dopustí nejednoho přešlapu?**

Těžko říct, jak na to voliči zareagují, část bude možná schovávání odpuzovat, současně ale Fialův necharismatický, neslaný a nemastný projev takhle aspoň část jiných lidí zase neodradí. Je to prostě politologická strategie. Osobně myslím, že spíš to ODS body ubere, než přidá.